

Жалпы сақтандыру нарығына шолу

ҚАЗАҚСТАН
ҚАРЖЫГЕРЛЕР
ҚАУЫМДАСТЫҒЫ

АССОЦИАЦИЯ
ФИНАНСИСТОВ
КАЗАХСТАНА

2023 жылдың бірінші жартыжылдығында

Негізгі тенденциялар

- Сыртқы және ішкі макроэкономикалық жағдайлардың тұрақтануы аясында жалпы сақтандыру нарығы 2023 жылдың бірінші жартыжылдығында барлық негізгі көрсеткіштер бойынша айтарлықтай өсім көрсетті.
- 6М2023ж. ЖСК активтері 15,9% - ға (6А2022 ж. үшін +8,3%), 1 329,1 млрд-қа дейін өсті, бұл сақтандыру нарығы активтерінің 56,4% құрайды.
- Өсім негізінен бағалы қағаздар (+5,7%), банктік салымдар (+64,1%) түріндегі активтердің ұлғаюымен және сақтандыру активі бойынша күтілетін ақша ағындарын бағалаумен (+71,9%) байланысты болды.
- Сектор міндеттемелерінің көлемі 21,1%-ға (6А2022 ж. үшін +20,8%), негізінен РЕПО операциялары бойынша көлемдердің ұлғаюы (+65,3%), сақтандыру өтемінің қалған бөлігі бойынша міндеттемелер (+17,4%) және қайта сақтандырушылармен есеп айырысулар (4 есе өсім) есебінен 522,9 млрд-қа дейін өсті.
- Салада орташа шоғырлану сақталады (Херфиндаль-Хиршман индексі — 0,2): сектор активтерінің 90%-ы жалпы сақтандыру нарығының 16 негізгі ойыншысының 8 келеді.
- Қаржы конгломераттарына (S&P) кіретін сақтандыру компаниялары салыстырмалы түрде төмен шығындармен ең белсенді сату арналарына ие: 01.07.23 ж. ЖСК нарығының 63% — Еуразия СК, Халық СК, Freedom Finance Insurance және Jusan Garant активтері құрады.

- Сектордың сақтандыру сыйлықақыларының құрылымындағы үлес (6А2023 ж. үшін +31,5%) бірінші жартыжылдықта көлемі тиісінше 25,6%-ға, 2,4 есе және 13,3%-ға өскен автокөлік иелерінің мүлкін, автокөлігін және АҚЖ сақтандыру (65%) әлі де басым болып отыр.
- Сонымен бірге барлық төлемдердің 72%-ы мүлкті сақтандыру бойынша төлемдерге тиесілі болды (6М2023 ж. 3,8 есе өсті).
- Сақтандыру төлемдерінің неғұрлым белсенді өсуі есебінен (+49,5%) төлемдердің жалпы сақтандыру нарығы бойынша сыйлықақыларға арақатынасы нашарлап, 6М2022 ж. 21,3%-ға қарсы 24,3% құрады.
- Осы сектор шығыстарының өсуі (+50,8%) сақтандыру шарттары (+27,7%) және қайта сақтандыруға қабылданған шарттар (2,6 есе) бойынша сақтандыру төлемдеріне арналған шығыстарды қамтамасыз етті.
- Сақтандыру қызметінен түсетін кірістердің (+70,5%) және сыйақы алуға байланысты кірістердің (+32,5%) елеулі өсуі әкімшілік шығыстардың бір мезгілде қысқаруы кезінде (-35,7%) өнімдердің таза пайдасының — 22,8%-ға ұлғаюына ықпал етті, бұл 63,9 млрд.
- Орташа өлшенген меншікті капиталдың кірістілік коэффициенті (RoAE) нарық бойынша 16,6% (6М2022 ж. 10,1%) құрады, 2023 жылдың қорытындысы бойынша 12-14% болжамдар (S&P).

АКТИВТЕР

₸ **1329,3** млрд
▲ 15,9%

САҚТАНДЫРУ РЕЗЕРВТЕРІ

₸ **536,5** млрд
▲ 23,3%

МЕНШІКТІ КАПИТАЛ

₸ **626,5** млрд
▲ 4,1%

БӨЛІНБЕГЕН КІРІС

₸ **57,4** млрд
▲ 10,3%

САҚТАНДЫРУ СЫЙЛЫҚАҚЫЛАРЫ *

₸ **374,0** млрд
▲ 31,5%

ТАЗА САҚТАНДЫРУ СЫЙЛЫҚАҚЫЛАРЫ *

₸ **284,2** млрд
▲ 34,3%

САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМДЕРІ *

₸ **90,7** млрд
▲ 49,5%

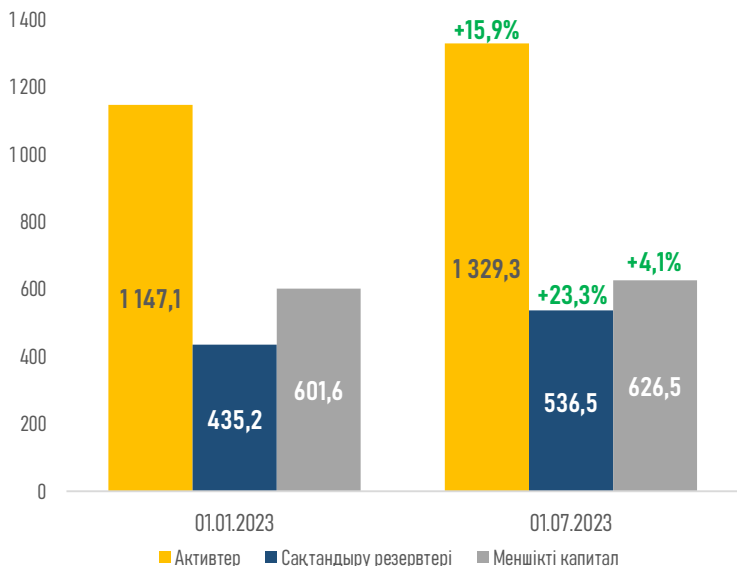
ТАЗА САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМДЕРІ *

₸ **81,2** млрд
▲ 67,6%

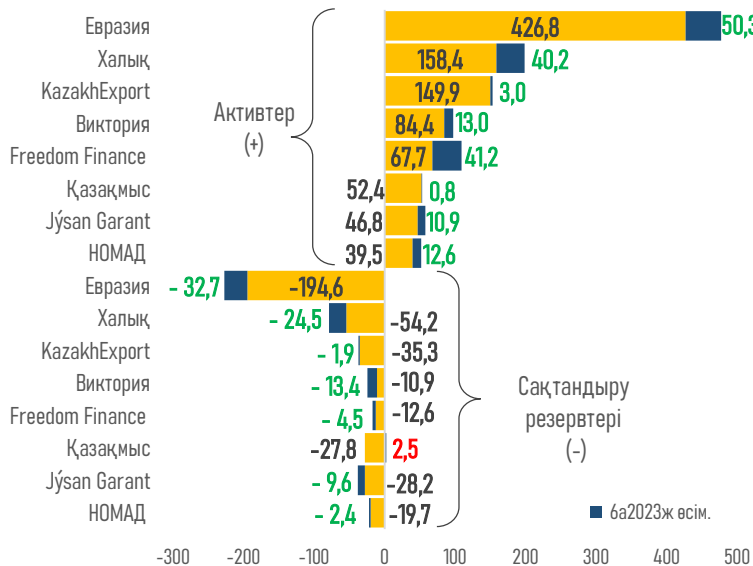
Дереккөз: ҚРҰБ. Ескерту: реттеуші деректер, өсім бойынша деректер 6М2022 жылмен салыстырғанда келтірілген.

Сектордың баланстық (реттеушілік) көрсеткіштері

Сектордың жиынтық көрсеткіштері, млрд теңге

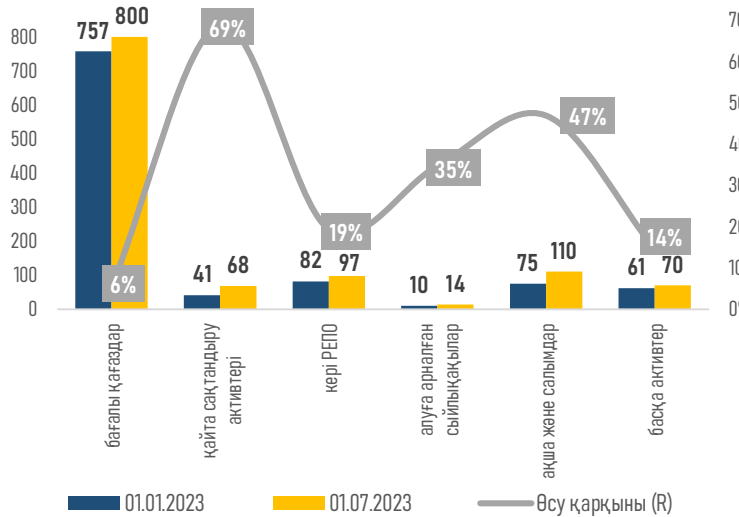

Сектордың ТОП-8 компаниясының көрсеткіші, млрд теңге

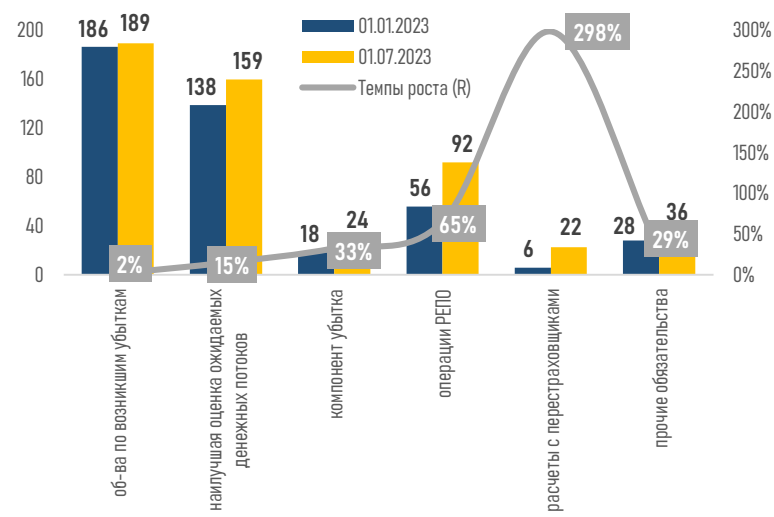

Сектордың активтері мен міндеттемелерінің құрылымы

Сектор активтерінің құрылымы, млрд теңге

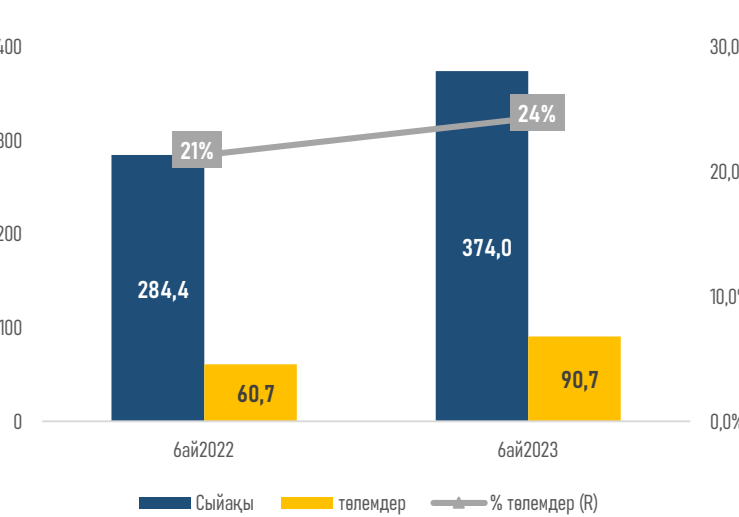

Сектор міндеттемелерінің құрылымы, млрд теңге

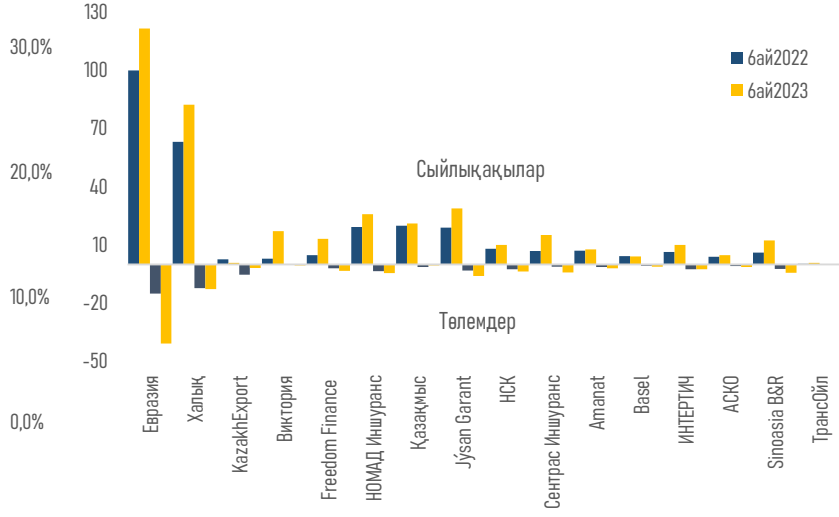

Төлемдер мен сыйлықақылардың арақатынасы

Төлемдердің сыйлықақыға арақатынасы, млрд теңге

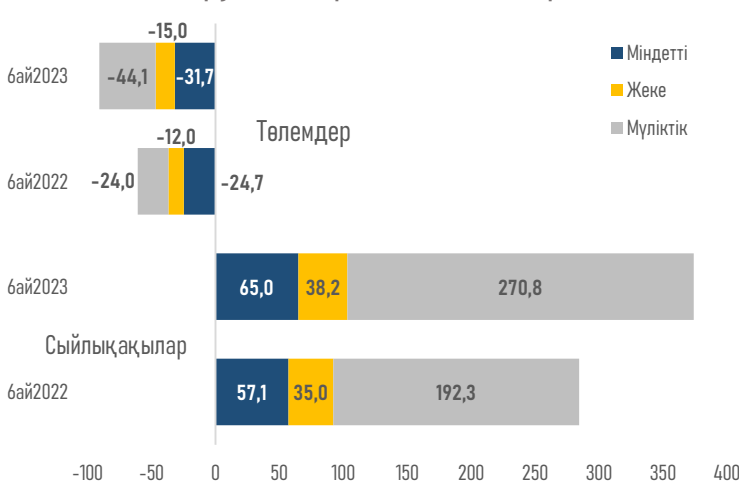

Сақтандыру компаниялары бөлінісінде, млрд теңге

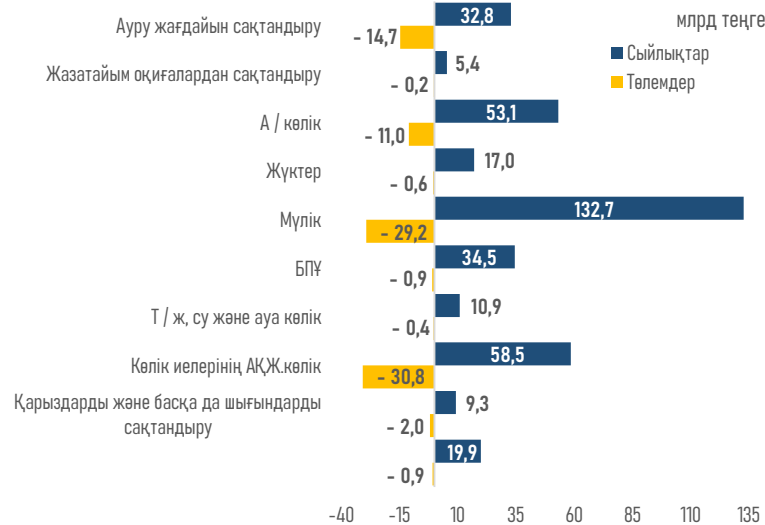

Сыйлықақылар мен төлемдер

Сақтандыру кластары бойынша, млрд теңге

6 ай2023 ж үшін сыйлықақылар мен төлемдердің нысаналы мақсаты

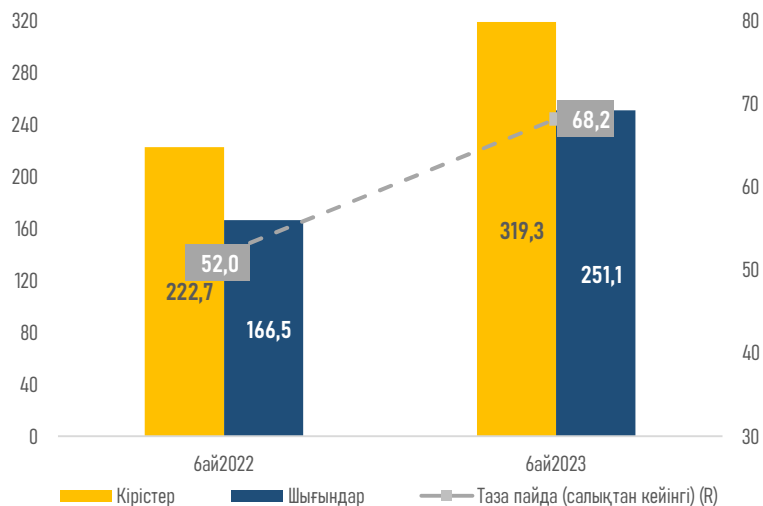

Жалпы сақтандыру нарығының кірістері мен шығыстары

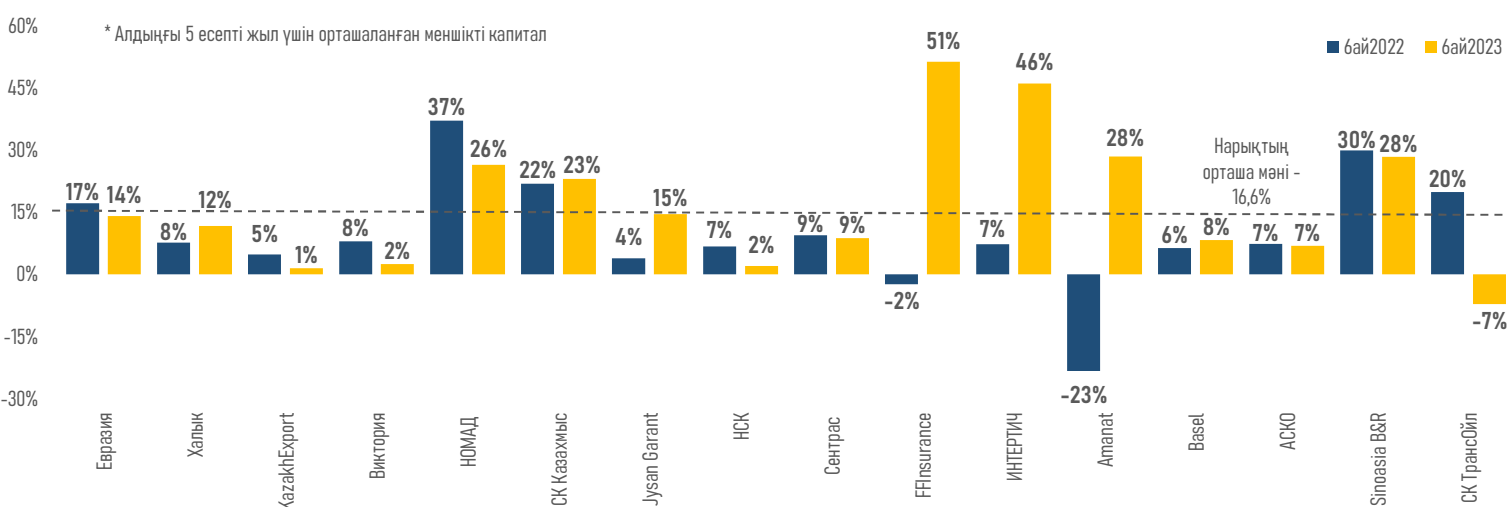
6А2023 үшін кірістер мен шығыстардың құрылымы, %

Таза пайда, млрд теңге

Капиталдың орташа өлшенген кірістілігі* (RoAE)

Кезеңнің қысқаша қорытындылары

Қазақстанда жалпы сақтандыру нарығының белсенді дамуына қарамастан, базалық өнімдер — мүлік пен автомобильдерді сақтандыру (соның ішінде. БПҰ).

Бұл ретте оларға тұрақты сұраныс, оның ішінде автокредиттеу мен ипотеканың жеңілдікті бағдарламаларын іске асыру арқылы қолдау көрсетіледі, бұл сыртқы және ішкі факторлардың ЖСК сақтандыру сыйлықақыларының көлеміне әсерін айтарлықтай төмендетеді.

Сектордың сақтандыру төлемдері көлемінің өсуі мүлкті сақтандыру бойынша төлем сомасының ұлғаюымен байланысты болды (4,1 есе), бұл жекелеген ірі сақтандыру жағдайларымен де, жылжымайтын мүлік, құрылыс материалдары құнының өсуімен де байланысты болуы мүмкін.

Сақтандыру қызметінен түсетін кірістердің өсуінен басқа, 2023 жылдың бірінші жартыжылдығында ішкі және сыртқы пайыздық

мөлшерлемелердің өсуіне байланысты бағалы қағаздар бойынша сыйақы түріндегі кірістердің өсуі байқалды, бұл валюталық қайта бағалаудан түскен кірістердің төмендеуін ішінара өтеді.

КОЖ жалпы және әкімшілік шығыстарын қысқарту онлайн-сақтандыруды дамыту есебінен жалғастырылуы мүмкін.

S&P болжамдарына сәйкес, орта мерзімді перспективада КОЖ көрсеткіштерінің өсуін қолдау елдегі қаржылық сауаттылық деңгейінің артуы болады. 2023 жылы агенттік Қазақстанда жалпы сақтандыру секторының айтарлықтай өсуін болжайды (номиналды түрде 20%-ға және нақты мәнде 6-8% -ға).

Алайда, осыған қарамастан, ЖСК-ның макроэкономикалық көрсеткіштері әзірге салыстырмалы елдердің көрсеткіштерінен айтарлықтай төмен болып қалатын болады. Атап айтқанда, жан басына шаққандағы сақтандыру сыйлықақысының мөлшері (6А2023 ж. қорытындысы бойынша 68,5 \$, Польшада, Колумбияда, Чехияда және т.б. 200\$ астам).